

Na osnovu člana 15. Pravilnika o arhivističkim zvanjima, uslovima i načinu sticanja osnovnih i viših stručnih zvanja u arhivskoj djelatnosti. („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 1/13, 3/13 i 7/18), ministar za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona, donosi

PROGRAM
ZA POLAGANJE STRUČNOG ARHIVISTIČKOG ISPITA
KANDIDATA SA VIŠOM I VISOKOM STRUČNOM SPREMOM
(ili minimalno 180, odnosno 240 ECTS bodova po Bolonjskom sistemu studiranja)

I OPĆI DIO ARHIVISTIČKOG ISPITA

Član 1.

Opći dio arhivističkog ispita polaže se iz predmeta: Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona i Upravni postupak.

Član 2.

(1) Predmet: Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona

a) Polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona vrši se po sljedećem gradivu:

- 1) struktura državne, entitetske i kantonalne vlasti,
- 2) struktura vlasti Brčko distrikta BiH,
- 3) organizaciona struktura jedinica lokalne samouprave,
- 4) nadležnosti organa državne vlasti, organa entitetskih i kantonalnih nivoa vlasti,
- 5) nadležnosti organa Brčko distrikta BiH,
- 6) nadležnosti organa jedinica lokalne samouprave.

b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona koristi se:

- 1) **Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, USA, Ohajo, Dayton, 21. 11.1995. godine**
- 2) **Ustav Bosne i Hercegovine – Anex 4 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini,**
- 3) **Ustav Federacije BiH (“Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05 i 88/08),**
- 4) **Ustav Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, br. 21/92 - prečišćen tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96 - ispr., 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 - ispr., 30/02 - ispr., 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11 i “Sl. glasnik BiH“, br. 73/2019 - odluka US BiH),**
- 5) **Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 2/2010 - prečišćen tekst)**
- 6) **Ustav Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlansko - podrinjskog kantona“, br. 7/97 i 3/99 i „Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04),**
- 7) **Zakon o principima lokalne samouprave (“Službene novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09),**
- 8) **Priručnik za pripremanje stručnog ispita službenika i pripravnika organa uprave sa srednjom školskom spremom, izdavač Ministarstvo pravde**

(2) Predmet: Upravni postupak

(a) Osnovna načela upravnog postupka, nadležnost, stranka i njeno zastupanje, komuniciranje organa i stranaka, dostavljanje pismena, rokovi, povrat u predašnje stanje, ispitni postupak i skraćeni postupak, prvostepeni postupak, rješenje, zaključak i njihovo izvršenje, drugostepeni postupak, redovni i vanredni pravni lijekovi, izvršenje rješenja i zaključaka, obnova postupka.

(b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Upravni postupak koristi se **Zakon o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH», broj 2/98 i 48/99).**

II POSEBNI DIO ARHIVISTIČKOG ISPITA

Član 3.

Posebni dio arhivističkog ispita polaže se iz predmeta: Arhivsko zakonodavstvo, Kancelarijsko poslovanje, Arhivistika, Arhivi i informacione tehnologije, Historija Bosne i Hercegovine, Pomoćne historijske nauke i Osnovno poznavanje stranog jezika.

Član 4.

(1) Predmet: Arhivsko zakonodavstvo

a) Historijski razvoj arhivskog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini i okruženju. Najznačajniji arhivski propisi kao i drugi propisi u kojima se uređuju pitanja arhivskog poslovanja. Nadležnosti arhiva u arhivskom zakonodavstvu, obaveze imalaca/stvaralaca, javna i privatna građa u arhivskom zakonodavstvu, zaštita arhivske građe u nastajanju, sređivanje i obrada arhivske građe, korištenje arhivske građe u arhivskim propisima. Arhivska građa kao pokretno kulturno dobro u nacionalnim i međunarodnim propisima o zaštiti kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, odnosno kulturnih dobara u uvjetima mira i u vanrednim okolnostima.

(b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Arhivsko zakonodavstvo koristi se:

- 1) **Zakon o arhivskoj građi i Arhivu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 16/01),**
- 2) **Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02),**
- 3) **Zakon o arhivskoj djelatnosti („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 15/2000; 2/02; 13/11),**
- 4) **Pravilnik o arhivističkim/arhivarskim zvanjima, uslovima i načinu sticanja osnovnih i viših stručnih zvanja u arhivskoj djelatnosti („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 1/13, 3/13 i 7/18),**
- 5) **Uredba o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama za upravu u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/03),**
- 6) **Uredba o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službenenovine Federacije BiH“, broj: 12/03),**
- 7) **Uredba o primopredaji arhivske građe između imalaca arhivske građe i nadležnog arhiva („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj 9/02),**
- 8) **Pravilnik o odabiranju arhivske građe iz registraturskog materijala („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 16/09),**

- 9) Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službene glasnik BiH“, br. 28/00 i 48/11),
- 10) Zakon o kulturi („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 8/98),
- 11) Standardi i normativi za arhivsku djelatnost Bosne i Hercegovine. Sarajevo 1990.
- 12) Zbirka arhivskih propisa Bosne i Hercegovine 1947.-2007., Sarajevo 2007., (autori: Amira Šehović i Džemila Čekić).
- 13) Haška Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba iz 1954. godine.

(2) Predmet: Kancelarijsko poslovanje

a) Primanje, otvaranje, pregledanje, zavodenje i raspoređivanje akata, osnovne i pomoćne knjige evidencija, klasifikacijske oznake, prijemni štambilj, vrste omota za predmete, združivanje akata, dostavljanje predmeta i akata u rad, rad s aktima, razvođenje predmeta i akata, rokovnik predmeta, informacioni sistemi u pisarnicama, otpremanje pošte i razduživanje riješenih predmeta.

b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Kancelarijsko poslovanje koristi se:

- 1) **Uredba o kancelarijskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 20/98).**
- 2) **Pravilnik o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 96/19) .**

(3) Predmet: Arhivistika

a) Historijat, pojam i uloga arhiva, vrste i zadaci arhiva, arhivska terminologija, arhivski fondovi i zbirke, informativna, kulturno-prosvjetna i naučna djelatnost. Arhivska zgrada, arhivsko osoblje, arhivska biblioteka, arhivski fondovi i zbirke, uloga arhiva u društvu, zadaci savremenih arhiva, ophođenje sa registraturnom građom u procesu arhivskog poslovanja, (razvrstavanje, sređivanje, signiranje, evidentiranje u arhivsku knjigu, odabiranje i izlučivanje, primopredaja arhivske građe nadležnom arhivu, izdavanje riješenih predmeta iz arhive), zaštita arhivske građe van arhiva, stručni nadzor nad radom stvaralaca i imalaca arhivske građe, vrednovanje registraturne građe kod stvaralaca i imalaca, arhivistička obrada i sređivanje arhivske građe u arhivima, standardi i normativi za arhivsku djelatnost, standardi i normativi za opis arhivske građe, načela i kriteriji vrednovanja arhivske građe u arhivima, preuzimanje arhivske građe od stvaralaca/imalaca, korištenje arhivske građe u arhivima za naučno-istraživačke, kulturno-obrazovne svrhe, te za dokazno-pravne postupke i ostvarivanje građanskih prava, kulturno-izdavačka djelatnost arhiva, obrazovna djelatnost, saradnja sa arhivskim ustanovama i asocijacijama.

b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Arhivistika koristi se:

- 1) **Azem Kožar, Arhivistika u teoriji i praksi knj. 1, Tuzla 1995.**
- 2) **Azem Kožar, Ivan Balta, Pomoćne historijske nauke i arhivistika, Tuzla 2004.**
- 3) **Lucijana Duranti, Arhivski zapisi-teorija i praksa, Zagreb 2000.**
- 4) **Bernard Stulli, Arhivistika i arhivska služba, Zagreb 1997.**
- 5) **Charles M. Dollar, Arhivistika i informacijske tehnologije, Zagreb 1999.**
- 6) **Glasnik arhiva i DAR BiH, br. 1-48, Sarajevo 1961-2018.**
- 7) **Arhivska praksa br. 1-21, Izdavači: JU Arhiv Tuzlanskog kantona i Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, Tuzla 1998-2018.**

(4) Predmet: Arhivi i informacione tehnologije

1) Arhivska građa na novim nosiocima informacija, praćenje nastajanja građe, ophođenje sa građom, upravljanje digitalnim zapisima, autentičnosti i validnosti građe na

elektronskim zapisima, preuzimanje građe na savremenim medijima, prednosti i nedostaci elektronskih, digitalnih i mikrofilmskih zapisa, vrednovanje elektronskih zapisa, evidentiranje elektronskih zapisa, odabiranje i izlučivanje elektronskih zapisa.

b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Arhivi i informacione tehnologije koristi se:

- 1) **Charles M. Dollar, Arhivistika i informacijske tehnologije, Zagreb 1999.**
- 2) **ISAD (G) Opšti međunarodni standard za opis arhivske građe, II izdanje, Novi Sad 2006.**
- 3) **ISAAR (CPF) Međunarodni standard arhivskog normativnog zapisa za pravna i fizička lica i porodice, Novi Sad 2006.**
- 4) **Glasnik arhiva i DAR BiH, br. 1-48, Sarajevo 1961-2018.**
- 5) **Arhivska praksa br. 1-21, Izdavači: JU Arhiv Tuzlanskog kantona i Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, Tuzla 1998-2018.**

(5) Predmet: Historija Bosne i Hercegovine

a) Predmet i zadatak historije, periodizacija, stasavanje historijske nauke, historijski izvori, prostor BiH u predhistorijskom i antičkom dobu, srednjovjekovna bosanska država, Bosna i Hercegovina u okviru Osmanskog carstva (1463-1878), Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918), Bosna i Hercegovina u periodu između dva svjetska rata (1918-1945), Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina (1945-1992), Bosna i Hercegovina u ratu od 1992-1995. godine.

b) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Historija Bosne i Hercegovine koristi se:

- 1) **Mustafa Imamović, Historija Bošnjaka, Sarajevo 1998.**
- 2) **Grupa autora, Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata, Sarajevo 1998.**

(6) Predmet: Pomoćne historijske nauke

a) Paleografija: pojam, nastanak i razvoj, materijal, sredstva za pisanje i oblik rukopisa.

b) Latinska paleografija: nastanak i širenje latinskog pisma, vrste pisma. Latinsko pismo rimskog razdoblja i srednjovjekovna latinska pisma, ćirilica paleografija (ćirilica, glagoljica, bosančica).

c) Diplomatika: pojam, nastanak i razvoj u svijetu i na prostoru Bosne i Hercegovine unutrašnje i vanjske karakteristike isprava (diploma).

d) Hronologija, heraldika, sfragistika, epigrafika, filigranologija, genealogija i druge pomoćne historijske nauke.

e) Kao literatura za polaganje arhivističkog ispita iz predmeta Pomoćne historijske nauke koristi se:

- 1) **Azem Kožar i Ivan Balta, Pomoćne historijske znanosti i arhivistika, Tuzla 2004.** (dio koji se odnosi na Pomoćne historijske znanosti),
- 2) **Jakov Stipišić, Pomoćne povjesne nauke u teoriji i praksi, Zagreb 1976.**
- 3) **Stjepan Antoljak, Pomoćne historijske nauke, Kraljevo 1971.**

(7) Predmet: Osnovno poznavanje stranog jezika

a) Provjera elementarnog poznavanja stranog jezika prema izboru kandidata (engleski i njemački jezik).

b) Čitanje i prevođenje teksta iz arhivske struke na engleskom ili njemačkom jeziku, prema izboru kandidata, i prepričavanje sadržaja teksta.

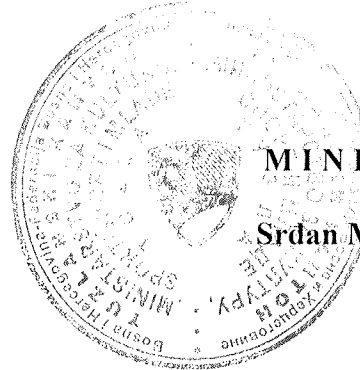
Član 5.

(1) Danom stupanja na snagu ovog Programa prestaje važiti Program za polaganje stručnog arhivističkog ispita kandidata sa višom (ili Bachelor zvanjem) i visokom stručnom spremom broj: 10/1-48-4499/13. od 04.03.2013. godine.

(2) Ovaj program stupa na snagu danom donošenja.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo za kulturu, sport i mlade

Broj: 11/1- 44-26539 /20.
Tuzla, 26.11 2020. godine

MINISTAR
Srđan Mićanović

